

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна
степен „доктор”

Тема: „Медико – социални аспекти на ерготерапевтичните подходи при работа с деца и младежи с психични увреждания “

Автор: Йоана Красиминова Негрова

Научна област: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.4. Социални дейности

Докторска програма „Организация и управление на социалните дейности”

Научни ръководители: доц.д-р Никола Събев; проф.д-р Париз Паризов,

Член на научното жури: доц.д-р Стефка Динчийска

Представяне на докторанта, процедурата и дисертацията

Йоана Красиминова Негрова е докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Медико-социални науки“, факултет: „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“, Югозападен университет „Неофит Рилски”.

От приложената биография е видно, че Негрова има опит като ерготерапевт, клиничен социален работник, социален работник в отдел „Закрила на детето”.

Работи целенасочено за разширяване на професионалните си компетенции, след бакалавърската си степен по ерготерапия тя е магистър по Клинична социална работа, има завършени курсове по Мениджмънт на човешките ресурси, Медиация, Социална работа с деца и семейства.

Като докторант Йоана Негрова е изпълнила всички ангажименти от индивидуалния си план, положени са изпитите от докторантския минимум, има заповед за отписване от докторантура.

Дисертационният труд е обсъден на заседание на катедрата и насочен за откриване на процедура за защита. Представени са необходимите документи (дисертация, автореферат, публикации), които по структура и съдържание отговарят на академичните стандарти.

Процедурата за официална защита на дисертацията е съобразена с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Със Заповед на Ректора (№ 179 от 27.01.21 г.) е определен съставът на научното жури и даден старт за публична защита на труда.

Съдържанието на дисертационния труд е организирано в стандартна академична схема: увод, три глави, заключение, литература, приложения. Тези конструкти представят изследването като интегритет между теоретичните, експерименталните, практико-приложните аспекти, емпиричните резултати и интерпретации по темата.

Дисертационният труд е в общ обем от 130 стр., (основният текст е 104 стр.), структуриран в 3 глави, 47 фигури. Посочени са общо 66 литературни източници, от които: 47 на кирилица, 14 на латиница и 5 интернет адреса, 20 приложения.

Актуалност и значимост на работния проблем

Изследователското поле, в което е развито изследването, е интердисциплинарно по характер и с паралелен обхват на няколко аспекта на проблема: психологически, педагогически, терапевтичен, методически. Отражението му в дисертацията показва неговата актуалност, сложност и полезност за социалната практика.

Актуалността на проблема е защитена в увода. Приведените аргументи открояват две противоположни тези: от една страна, „правото на хората с психични увреждания на достойнство, независимост и пълноправно участие в цялостния социален живот”, а от друга, „стигматизацията, социалната изолация, социалното изключване и депривацията” като „малка част от общественото отношение към тях” (по текста в дисертацията).

Тези проблеми са приоритетно обвързани с грижата, закрилата и правата на хората, нуждаещи се от подкрепа, с правото им на качествен живот, които са заложили в мотивацията на автора при избора на темата.

Познаване състоянието на проблема

Теоретичният анализ е разположен във втора глава, информацията е организирана в 4 параграфа. В първите три акцентът е поставен върху същността и спецификата на психичните заболявания и ерготерапията като съвкупност от активности за подготовка на лица с психични заболявания за успешно включване в обществения живот. Четвъртият параграф представя практиката по ерготерапия в град Русе.

Прави добро впечатление, че в информационния масив умело се вписват и допълват теоретичните и практическите аспекти на проблема. По

този начин текстът осигурява възможност не само за обобщения и сравняване, но и за преход към дискусия във всеки параграф.

Анализът се отличава с коректност относно информацията, данните и констатациите, получени от източници, посочени на съответните места.

Цялостното впечатление от теоретичния анализ показва, че докторантът познава състоянието и тенденциите в развитието на работния проблем.

Концепция и дизайн на изследването

Във втора глава на дисертационния труд е разположен концептуалният блок на изследването. Налични са основните компоненти (цел; задачи; хипотеза, центрирана върху 5 критериални области; методи), които са в логическа съподчиненост и обвързаност с темата.

Изследователският контингент обхваща 54 потребители, разпределени в две групи според възрастта, те са със специфична диагноза, което е условие за обхващане на проблема от различни ракурси.

Изследователската концепция и подход, инструментариумът за разработване на дисертационния труд са съвременни и с практическа приложимост.

На мнение съм, че в тази си част дисертацията се нуждае от по-голяма дескриптивност относно работната програма по посока на организация, условия, методика, изследвателски стъпки, които биха очертали в по-голяма пълнота изследователската панорама относно конкретиката на подхода и неговите параметри. Освен това ще се постигне по-добър баланс и пропорционалност в съдържанието на целия труд.

Резултати от изследването и приноси на дисертационния труд

От прагматична гл.т. подчертан интерес представлява третата глава, в която е предложен анализът на емпиричната фактология с последователна интерпретация на данните от двете групи в съответствие с изградените критерии и показатели.

Интерпретационните схеми са добре конструирани, данните са систематично набирани и използвани в подкрепа на дисертационната теза.

Сравнителният анализ на емпиричните резултати (получени през 2015 г.и 2018 г.) показват нарастване и висока статистическа значимост на повечето от критериите, което доказва, че потребителите са развили умения за преодоляване в голяма степен на зависимостта от другите и,

следователно, приложената ерготерапия (включваща 16 активности), е ефективна.

Формулираните изводи произтичат от конкретното изследване и откриват възможност за бъдещи теоретико-изследователски и прагматично ориентирани теми и работни хипотези.

Целта и основните задачи на дисертационния труд са постигнати, хипотезата е доказана, налице са научно-приложни и практико-приложни резултати.

Като процедура проучването е реализирано отговорно, емпиричната фактология е представена и анализирана вербално и визуално.

Изследването и постигнатите резултати показват, че ако се създадат подходящи условия децата и младежите с психично – здравни проблеми могат успешно да водят самостоятелен живот и да бъдат приети от обществото.

Важно е да се отбележи, че експериментираната технология не е лабораторно постижение, а доказана добре работеща практика, което позволява трансфер при нови и аналогични условия.

В своята цялост дисертационният труд на Йоана Негрова е сериозно и необходимо научно изследване на проблем, чиято значимост и полезност за социалната практика непрекъснато ще нараства и ще се доказва.

Езикът на представените разработки (дисертационен труд и публикации) е научно коректен. Текстът е поднесен с усещането за хуманно послание.

В контекста на тези съждения може да се твърди, че подобни изследвания подпомагат разбирането, че животът е пълен с различности, че нерядко светът е изграден от контрасти, които трябва да се уважават и възприемат.

Обективният анализ на изследователската процедура и получените резултати позволяват да се открият приносите (приемам и посочените от докторанта) на дисертационния труд, които могат да бъдат обобщени и градиращи на три нива:

1. На **теоретично равнище**: направен е сполучлив опит за практическо дефиниране и диференцирано представяне на многопластовата структура на ерготерапията. Този изследователски продукт може да се използва в системата за подготовка на бъдещи социални работници.
2. На **методическо и приложно методическо равнище**: разработена и апробирана е рационална комбинация от разнообразни активности, оказваща физическа, емоционална и психическа стимулация на лица с психични проблеми.

3. На **емпирично равнище:** експериментираната практика е проверена и апробирана, доказваща, че реалните дефицити в работата с деца и младежи с психични проблеми са в голяма степен преодолими.

Автореферат и публикации по дисертационния труд

Авторефератът по структура и съдържание проектира дисертационния труд, следва неговата логика, отразява различните аспекти на проблема.

Налице е едно несъответствие: в автореферата на стр.6 и 7 е фиксирано, че дисертацията е структурирана в четири глави, реално главите са три, както е отбелязано на 3 стр. (изводите, заключението, приносите, литературата не формират самостоятелна глава).

По темата на дисертацията са депозирани 4 самостоятелни публикации, в които логически имплицитно се коментират различни ракурси на работния проблем като резонанс на изследването и представените резултати, те имат определен принос за популяризирането му.

Препоръки и въпроси

Като имам предвид научно-приложната стойност на изследването и резултатите от него препоръчвам издаване на практическо помагало по ерготерапия, което може да се използва от студенти и социални работници.

Въпрос: Какви стъпки могат да се предприемат за популяризиране на експериментираната ерготерапевтична технология и резултатите от нея в социалната практика за повишаване квалификацията на действащите социални работници?

Заключение

Основанията ми да препоръчам на уважаемото научно жури да гласува на Йоана Красиминова Негрова присъждане на образователната и научна степен „**Доктор**“ в област на висшето образование: Социални, стопански и правни науки, професионално направление: Социални дейности; докторска програма „*Организация и управление на социалните дейности*“,

са следните:

Първо, дисертационният труд притежава характеристиките на научно-приложно изследване и в парадигматично и семантично отношение отговаря на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“.

Второ, авторът притежава практическа опитност, което е обективна основа за реализиране на изследователската теза и процедурата.

Трето, проведената изследователска процедура, апробираните рационални идеи и дейности за безболезнена адаптация, лично благополучие и успешно социално функциониране на потребителите имат сериозна когнитивна и прагматична значимост.

Четвърто, дисертационният труд и публикациите по темата отговарят на областта и професионалното направление за присъждане на образователната и научна степен: „Доктор“.

Пето, покрити са наукометричните критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

21.02.2021 г.

Рецензията е изготвена от.....

/доц.д-р Стефка Динчийска/

P h D T H E S I S

E V A L U A T I O N R E P O R T

Title: Medico-Social Aspects of the Occupational Therapy Approaches Used in the Work with Children and Adolescents With Mental Disabilities

Author: Yoana Krasimirova Negrova

Scientific field: 3. Social, Business and Law Sciences

Professional field: 3.4. Social Work

PhD Programme: Organization and Management of Social Work

Doctoral Dissertation Supervisors:

Assoc. Prof. Nikola Sabev, PhD

Professor Pariz Parizov, PhD, DSc.

Member of the Scientific Jury: Assoc. Prof. Stefka Dinchiyska, PhD

Introducing the PhD Student, the Doctoral Procedure and the PhD Thesis

Ms. Yoana Krasimirova Negrova is a PhD student, independent study form of education, at the Department of Sociomedical Sciences, Faculty of Public Health, Healthcare and Sports, Neofit Rilski South-West University, Blagoevgrad. As seen from her CV, Ms. Negrova has experience as an Occupational Therapist, Clinical Social Worker and Social Worker at the Child Protection Department. She works persistently on improving her professional competencies. Apart from having a Bachelor's Degree in Occupational Therapy, she has also a Master's Degree in Clinical Social Work. Further, she has attended courses in Human Resource Management, Mediation, and Social Work with Children and Families.

As a PhD student, Ms Yoana Negrova has completed all the requirements from her independent study plan and she has passed successfully the examinations required as a minimum. A PhD Programme Disenrollment Order has been issued accordingly.

The PhD thesis has been discussed at a Department Meeting and referred for opening of a thesis defense procedure. The required documents (PhD thesis, abstract and publications) have been submitted, which in structure and content comply with the academic standards.

The official PhD thesis defense procedure is in compliance with the requirements of The Act on Development of the Academic Staff in the Republic

of Bulgaria, the Regulations on its Enforcement and the Rules on Development of the Academic Staff at Neofit Rilski South-West University.

With Order № 179 dated 27.01.21 by the Rector, determined are the members of the Scientific Jury and the PhD thesis defense procedure is officially started.

In terms of structure and composition, the PhD thesis is organized according to the academic standards: introduction, three chapters, conclusion, bibliographical reference and appendices. These constructs present the research study as an integrity of the theoretical, experimental, practical and applied aspects, the empirical results and interpretations on the topic.

The content of the thesis is organized on a total of 130 pages (the main part is on 104 pages), arranged in 3 chapters and supported by 47 figures. Cited are 66 literature sources of which 47 written in the Cyrillic alphabet and 14 written in the Latin alphabet, and 5 internet sources. Apart from that, there are 20 appendices.

Topicality and Significance of the Research Topic

The research field within which the research has been conducted, is interdisciplinary by nature and encompasses simultaneously several aspects of the issue studied, i.e. psychological, educational, therapeutic and methodological. Its place in the PhD thesis demonstrates its topicality, complexity and usefulness to the social practice.

The topicality of the problem is justified in the introduction. The arguments used for this purpose emphasize on two opposing theses: on one hand, “the right of people with mental disabilities to dignity, independence and full participation in all aspects of social life”, and on the other hand, “stigmatization, social isolation, social exclusion and deprivation” as a “small fraction of the public attitude towards them” (as put down in the PhD thesis).

These issues are primarily related with the care, protection and rights of the people in need of support, with their right to a quality of life, which are embedded in the author's motivation when choosing the thesis topic.

Knowing the Trends and Challenges of the Research Problem

The theoretical analysis is presented in Chapter Two, the information is organized in 4 paragraphs. In the first three paragraphs, the attention is drawn on the nature and specifics of the mental diseases and the occupational therapy as a set of activities for preparation of the people with mental diseases for their successful

inclusion in social life. Paragraph four presents the Occupational Therapy Practice in Ruse, Bulgaria.

A good impression is created by the fact that in the theoretical part expertly are introduced and complemented the theoretical and practical aspects of the problem. This is how the text enables generalization and comparison, but also gives room for discussion in each of the paragraphs.

The analysis stands out with correctness of the information, data and findings from the sources of information cited accordingly.

The overall impression from the theoretical analysis shows that the PhD candidate knows the trends and challenges of the research problem.

Concept and Design of the Research Study

The conceptual block of the PhD thesis is in Chapter Two. Chapter Two contains also the main components (objective, tasks, hypothesis which is centered on 5 criteria field, and methods) which are logically subordinated and relevant to the topic.

The research study involves 54 users divided into two groups according to their age. Each of them is diagnosed with a specific diagnosis which is a requirement to examine the problem from different aspects.

The concept of the research study and the tools used for elaboration of the PhD thesis are modern and stand out with practical applicability.

In my opinion, in this particular part the PhD thesis needs to be more descriptive with regard to the work program in terms of organization, conditions, research methods, steps of the research process which would provide a more detailed clarification when it comes to specifics of the approach and its parameters. Apart from that, this would contribute to the better balance and proportionality of the thesis contents.

Research Study Results and Contributions of the PhD Thesis

From a pragmatic point of view, of particular interest is Chapter Three which contains analysis of the empirical facts followed by interpretation of the data obtained from the two groups in accordance with the pre-set criteria and indicators. The schemes of interpretation are structured well, the data have been systematically collected and used to support the PhD thesis.

The comparative analysis of the empirical results (obtained in 2015 and in 2018) shows an increase and a high statistical significance of most of the criteria, which proves that users have developed skills to overcome their dependence on others to

a large degree, and hence, the applied occupational therapy (encompassing 16 activities) is effective.

The formulated conclusions are a natural consequence from the research in question and create room for other topics and working hypotheses with theoretical, research and pragmatical orientation.

The goal and the main tasks of the PhD thesis have been achieved, the hypothesis is proven, presented are there are scientific and applied and practical and applied results.

As a procedure, the research has been conducted in a responsible manner, the empirical facts have been presented and analyzed both verbally and visually.

The research and the research results show that if appropriate conditions are created, the children and adolescents with mental disabilities can be successful in establishing an independent life and can be accepted by society.

It is important to emphasize on the fact that the experimented technology is not a laboratory achievement but a practice proven to work well, enabling a transfer under new and similar conditions.

In its entirety, the PhD thesis of Ms. Yoana Negrova is a serious and necessary scientific research of a problem whose significance and usefulness for the social practice will continue to grow and be proven constantly.

The language of the presented works (PhD thesis and publications) is scientifically correct. The text is presented with the feeling of a humane message.

In the context of these reflexions it can be asserted that similar research studies support the understanding that life is full of differences, that most often the world is made up of contrasts which should be perceived and respected.

The objective analysis of the research procedure and the results obtained allow highlighting the contributions of the PhD thesis (accepted herewith are also the ones pointed out by the candidate) which can be summarized and classified in three levels:

1. **On the theoretical level:** a successful attempt has been made for the practical definition and differentiated presentation of the multilayered structure of the occupational therapy. This research product can be used in the educational system for training the future social workers.
2. **On the methodological and applied methodological level:** evaluated and approbated is a rational combination of various activities having a physical, emotional and mental stimulation on children and adolescents with mental disabilities.
3. **On the empirical level:** the experimented practice has been varified and approbated, proving that the actual deficits in the work with children and adolescents with mental disabilities are to a large extent surmountable.

PhD Thesis Abstract and Publications

In terms of structure and content the abstract is a summary of the PhD thesis, it follows its logic and reflects the various aspects of the problem.

However, there is one discrepancy: in the Abstract on pages 6 and 7, it is said that the PhD thesis is organized in four chapters while in practice they are three as pointed out on page 3.

Submitted are 4 publications on the topic of the PhD thesis which following the logical implication discuss various aspects of the working problem as a reflection of the research and the results presented, and they have a certain contribution for its popularization.

Recommendations and Questions

Considering the scientific and applied value of the research study and the research results, I would recommend publishing of a Practical Guide of Occupational Therapy for students and social workers.

Question: What steps can be undertaken to promote the experimented occupational therapy technology and the results from it in the social practice to improve the qualification of the social workers practising the profession?

Conclusion

My reasons to propose to the Honorable Members of the Scientific Jury to vote for conferring the educational and scientific degree *Doctor*, scientific field: Social, Business and Law Sciences, professional field: Social Work, PhD Programme: *Organization and Management of Social Work*, to Ms. Yoana Krasimirova Negrova are as follows:

First, the PhD thesis possesses the characteristics of the scientific and applied research study, and in paradigmatic and semantic sense complies with the requirements for conferring the educational and scientific degree *Doctor*.

Second, the author possesses the practical experience which is an objective basis for the completion of the research thesis and procedure.

Third, the conducted research procedure, the approbated rational ideas and activities for stressless adaptation, personal welfare and successful social functioning of the users, stand out with a serious cognitive and pragmatic significance.

Fourth, the PhD thesis and the publications on the topic correspond to scientific and professional fields for conferring the educational and scientific degree *Doctor*.
Fifth, the scientometric criteria for obtaining scientific degrees and holding academic positions have been met.

21st February, 2021

Prepared by: _____

Assoc. Prof. Stefka Dinchiyska, PhD